

Hafriyat sahasından çıkarılan nitelikli toprağın stoklara alımı

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	95462982-105[VUK.ÖZLG-18-77]-E.268141
Tarih	28.12.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları, Usul Ve Tahsilat Grup Müdürlüğü

Sayı : 95462982-105[VUK.ÖZLG-18-77]-E.268141

28.12.2018

Konu : Hafriyat sahasından çıkarılan nitelikli toprağın stoklara alımı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; hafriyat, inşaat işleri ve agregat tesisi işletmeciliği ile iştiğal ettiğiniz, hafriyat işini yaptığınız firmalarla metreküp/TL cinsinden hafriyat işi bedeli olarak anlaşma yaptığınız ve hafriyat hizmet bedeli üzerinden fatura düzenlediğiniz, hafriyat sahasından çıkarılan stabilize, nebati vb. nitelikteki toprak ve malzemeleri alıp geri kazanım tesisinizde ayrıştırarak stokladığınız ve sattığınız, ... Belediye Başkanlığından almış olduğunuz .. sayılı geri kazanım belgeniz ile tanımlanan izin çerçevesinde de hafriyattan çıkardığınız dolgu malzemelerini ayrıştırıp satışa konu ettiğiniz, ancak hafriyat sahasından çıkarılan dolgu malzemelerinin bir bedel karşılığı alımı söz konusu olmadığından fatura vb. herhangi bir belge ile söz konusu hafriyat malzemelerini stoklarınıza

alamadığınız hususlarından bahisle, stoklarınızı dengelemek adına söz konusu hafriyat malzemelerinin stoklarınıza alımının nasıl belgelendirileceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde, *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmü yer almakta olup, bu kapsamda, Vergi Usul Kanununun 229 ve müteakip maddelerinde, fatura ve fatura yerine geçen belgelere ilişkin düzenlemeler yapılmış olup, söz konusu Kanunun 229, 230, 231 ve 232 nci maddelerinde, faturanın tarifi, şekli, nizamı ve fatura kullanma mecburiyetinde (fatura vermek ve almak zorunda) olanlara dair hükümler; 233, 234 ve müteakip maddelerinde ise, fatura yerine geçen belgelerden perakende satış vesikaları, gider pusulası ve diğer belgelere ilişkin hükümler yer almıştır.

Vergi Usul Kanununun 229, 233 ve 234 üncü maddelerine göre fatura, perakende satış fişleri ve gider pusulasının, ticari mahiyetteki alışverişlerde tevsik edici belge olarak düzenlenmesi ve kullanılması esastır. Başka bir ifadeyle, söz konusu belgelerin düzenlenebilmesi için esas itibariyle bir mal veya hizmet satışının olması gerekmektedir.

Bunun yanı sıra, mezkûr Kanunun;

- 262 nci maddesinde, *"Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamını ifade eder."*,

- 275 inci maddesinde, *"İmal edilen emtianın (Tam ve yarı mamul mallar) maliyet bedeli aşağıda yazılı unsurları ihtiva eder:*

1. Mamulün vücuda getirilmesinde sarf olunan iptidai ve ham maddelerin bedeli;
2. Mamule isabet eden işçilik;
3. Genel imal giderlerinden mamule düşen hisse;
4. Genel idare giderlerinden mamule düşen hisse; (Bu hissenin mamulün maliyetine katılması ihtiyaridir.)
5. Ambalajlı olarak piyasaya arz edilmesi zaruri olan mamullerde ambalaj malzemesinin bedeli.

Mükellefler, imal ettikleri emtianın maliyet bedellerini yukarıdaki unsurları ihtiva etmek şartıyla diledikleri usulde tâyin edebilirler."

hükümlerine yer verilmiştir.

Buna göre, hafriyat sahasından çıkarılan toprak ve malzemelerin geri kazanım tesisinizde ayrıştırılması sonucu ortaya çıkan emtianın Vergi Usul Kanununun 275 inci maddesi uyarınca imal edilen emtia olarak maliyet bedeli ile değerlendirilmesi gerekmekte olup, bu imal edilen emtianın ham maddesi konumunda olan ancak bir bedel ödemeksizin sahip olduğunuz toprak ve malzemelerin kayıtlarınıza iz bedeli ile ithal

edilmesi mümkün bulunmaktadır. Diğer taraftan söz konusu toprak ve malzemelerin stoklarınıza/kayıtlarınıza intikalinin, somut durumda satın alınan bir emtiadan söz edilemeyeceğinden, fatura veya fatura yerine geçen belge ile tevsikine gerek bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026